

softconsulting

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.¹

Poslovna inteligencija i trendovi u finansijskom upravljanju

"Inteligencija bez ambicije je ptica bez krila." – Salvador Dali

Finansijski menadžeri imaju sve veću odgovornost pri finansijskom upravljanju i odlučivanju. Finansijsko upravljanje u suvremenim uvjetima poslovanja, koje je izuzetno dinamično i promjenljivo, manje je rizično ukoliko se koriste alati [poslovne inteligencije](#). Velike količine podataka koje se koriste u finansijskom upravljanju i odlučivanju uspješnije se mogu analizirati primjenom alata poslovne inteligencije. Podaci su 'gorivo' u 21. stoljeću i potrebno je da ih finansijski menadžeri koriste na učinkovit način, a alati poslovne inteligencije omogućavaju finansijskim menadžerima da koriste podatke za učinkovito finansijsko upravljanje i odlučivanje.

Šta je prediktivna analitika?

Prediktivna analitika je digitalni alat koji koristi različite statističke i matematske metode, kao što su to: prediktivno modeliranje, strojno učenje, rudarenje podataka..., kojima se analiziraju činjenice iz prošlosti i sadašnjosti, kako bi se napravilo predviđanje budućih odnosno nepoznatih događaja. Primjenom statističkih i matematičkih metoda, na (ne)strukturirane podatke, može se dobiti uvid u uzroke i odnose među podacima, te procijeniti vjerovatnoća da se u budućnosti određeni događaj (ne)dogodi. Prediktivna analitika predstavlja nadogradnju na poslovnu analitiku.

Dileme pri implementaciji alata poslovne inteligencije

Jedna od dilema finansijskih menadžera je i: [Da li je poslovna inteligencija poslovni ili IT izazov?](#) Pri savladavanju ovog izazova neophodno je u preduzeću donijeti odluku ko će biti 'pokretač' promjena: finansijski ili IT menadžeri. Ukoliko su finansijski menadžeri pokretači promjena u preduzeću, potrebno je donijeti odluku o načinu na koji će se trenutni podaci koristiti za buduće finansijsko upravljanje i odlučivanje. Ukoliko su IT menadžeri pokretači promjena u preduzeću, potrebno je donijeti odluku o tome koji su IT alati optimalni za trenutne (i buduće) potrebe preduzeća odnosno za finansijsko upravljanje i odlučivanje u preduzeću.

Finansijski menadžeri mogu znati da im je za poslovno odlučivanje neophodno da koriste 'napredne' digitalne alate, ali njihovo poznavanje mogućnosti pojedinih digitalnih alata nije na nivou IT menadžera, koji treba da kontinuirano prate digitalne trendove i sugeriraju prednosti primjene pojedinih digitalnih alata. Stoga, odluku o izboru i implementaciji odgovarajućeg alata poslovne inteligencije potrebno je da zajedno donesu finansijski i IT menadžer u preduzeću.

¹ SoftConsulting s.p. Tuzla, Trg slobode 16 (BIT Centar), 750000 Tuzla, e-mail: lejla.softic@savjetnik.ba
Izvor za sliku: <https://pixabay.com/photos/chart-graph-finance-financial-data-2785863/>

Umjetna i poslovna inteligencija

Alati poslovne inteligencije zasnivaju se na primjeni umjetne inteligencije. Poslovna inteligencija (BI) je tehnologija koja se koristi za prikupljanje, pohranjivanje, pristup i analizu podataka, kako bi se pomoglo poslovnim korisnicima u donošenju boljih finansijskih odluka. Umjetna inteligencija (AI) se zasniva na istraživanju kako čovjek razmišlja, uči, odlučuje i djeluje pri rješavanju problema (izazova), a zatim se koriste ishodi tog istraživanja kao osnova za razvoj 'inteligentnog' softvera. Poslovna i umjetna inteligencija su komplementarni alati, jer oba počivaju na određenom obliku inteligencije: računalne (AI) odnosno inteligencije za donošenje poslovnih odluka (BI). Umjetna inteligencija omogućava da poslovna inteligencija dobije korisne spoznaje iz podataka koji se analiziraju. Spajanjem umjetne i poslovne inteligencije sintetiziraju se ogromne količine podataka u koherentne planove djelovanja preduzeća.

Zašto su alati poslovne inteligencije neophodni finansijskim menadžerima?

Jedna od dilema finansijskih menadžera može biti i: Da li nam trebaju alati poslovne inteligencije? Izrada izvještaja neophodnih za finansijsko upravljanje i odlučivanje može se vršiti manuelpno primjenom npr. excel tabela, uz korištenje trenutno raspoloživih podataka. Ukoliko je obim poslova (podataka, izvještaja) relativno 'manji', ovo može biti 'jednostavan' način da se podaci koriste za finansijsko upravljanje i odlučivanje. U slučajevima kada je obim poslovanja preduzeća relativno 'veći', manuelpna izrada finansijskih izvještaja, može biti 'sporo' i neučinkovito rješenje. U tim okolnostima, umjesto da primjenom alata poslovne inteligencije kadrovi u finansijskoj funkciji vrše finansijsku analizu i izradu prijedloga za unapređenje finansijskog poslovanja preduzeća, oni se na neučinkovit način koriste za prikupljanje podataka i izradu finansijskih izvještaja, čija izrada se može automatizirati.

Finansijski menadžeri koji imaju dilemu da li su im alati poslovne inteligencije neophodni za finansijsko upravljanje i odlučivanje, potrebno je da razmotre slijedeće: Da li se na brz i jednostavan način mogu kreirati izvještaji, za finansijske odluke, koje se svakodnevno donose u preduzeću? Primjena alata poslovne inteligencije omogućava finansijskim menadžerima da se svaka poslovna odluka zasniva na mjerljivim pokazateljima, koji su prezentirani u odgovarajućim finansijskim izvještajima, čije je kreiranje moguće vršiti svakodnevno i to na brz i učinkovit način. Na taj način podaci u preduzeću koriste se kao 'gorivo', finansijske odluke koje se donose su učinkovitije, a finansijsko poslovanje preduzeća je uspješnije. Zašto? Zato jer su [alati poslovne inteligencije podrška finansijskom odlučivanju](#).

Zaključak

Suvremena preduzeća imaju potrebu da sve više koriste različite 'napredne' digitalne alate npr. poslovnu inteligenciju, prediktivnu analitiku i slično. Stoga suštinsko pitanje za finansijske menadžere nije: Da li nam trebaju alati poslovne inteligencije?, nego: Koliko učinkovito se alati poslovne inteligencije koriste za finansijsko upravljanje i odlučivanje?

Finansijski menadžeri koji pravovremeno spoznaju činjenicu da su podaci 'gorivo' u 21. stoljeću, zahvaljujući primjeni alata poslovne inteligencije u mogućnosti su blagovremeno prepoznati trendove i steći odgovarajuće uvide u poslovanje. To će omogućiti donošenje 'bržih' poslovnih odluka, zahvaljujući kojima se preduzeće može 'bolje' pozicionirati na tržištu, na način da bude konkurentno u stvarnom vremenu. Alati poslovne inteligencije kontinuirano se poboljšavaju u pogledu uvida i predviđanja, a alati umjetne inteligencije postaju sofisticiraniji i poprimaju sve više 'ljudskih' značajki. 'Napredni' alati umjetne i poslovne inteligencije omogućiti će finansijskim menadžerima da npr. glasovnim putem zatraže određene finansijske pokazatelje (izvještaje), neophodne za poslovno odlučivanje, a zatim iste dobiju kao glasovnu poruku posredstvom [inteligentnog virtualnog asistenta](#) (robotu).